

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk
IENW/BSK-2025/283849

Bijlage(n)
3

Datum 20 november 2025
Betreft Geannoteerde agenda Milieuraad 16 december 2025

Hierbij stuur ik u mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Staatssecretaris van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, de geannoteerde agenda van de Milieuraad van 16 december 2025 in Brussel. Het kabinet neemt zich voor deel te nemen aan deze Milieuraad. De inhoud van deze geannoteerde agenda geeft de meest recente stand van zaken weer.

Daarnaast ontvangt u als bijlage het non-paper Milieuomnibus.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

A.A. (Thierry) Aartsen

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

Bijlage(n)
2

Datum 20 november 2025
Betreft GA Milieuraad 16 december 2025

Geachte voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Staatssecretaris van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, de geannoteerde agenda van de Milieuraad van 16 december 2025 in Brussel. Het kabinet is voornemens deel te nemen aan deze Milieuraad. De inhoud van deze geannoteerde agenda geeft de meest recente stand van zaken weer want er is nog geen definitief vastgestelde agenda.

Daarnaast ontvangt u als bijlage het non-paper Milieuomnibus.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT - OPENBAAR
VERVOER EN MILIEU,

A.A. (Thierry) Aartsen

Geannoteerde Agenda

De agenda van de Milieuraad is op het moment van schrijven van deze Geannoteerde Agenda nog niet vastgesteld en het Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (hierna: Voorzitterschap) heeft nog geen achtergrondstukken gedeeld. In lijn met de recente afspraken over informatievoorziening richting de Kamer ontvangt u daarom deze Geannoteerde Agenda op hoofdlijnen.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

Tijdens de Milieuraad van 16 december 2025 in Brussel staan gedachtewisselingen over REACH¹, de bio-economie strategie en de milieuaspecten van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) op de voorlopige agenda. Daarnaast wil het Voorzitterschap tot een akkoord komen over de Raadsconclusies over het milieu in Europa in 2025 en de weg vooruit richting 2030 en wordt de jaarlijkse voortgangsrapportage van simplificatie gepresenteerd. Ten slotte staan zes diverse punten op de agenda: 1) de terugkoppeling over de 6e Conferentie van de Partijen bij het Verdrag van Minamata inzake kwik (COP 6), 2) de 30e Conferentie van de Partijen (COP 30) bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), 3) de 8e vergadering van de partijen bij het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (MOP 8), 4) de 20e vergadering van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES CoP20), 5) de zevende zitting van de Milieuvergadering van de Verenigde Naties (UNEA-7) en 6) het werkprogramma van het aankomend EU-voorzitterschap van Cyprus.

Gedachtenwisseling REACH

Tijdens Milieuraad zal er mogelijk een gedachtewisseling plaatsvinden over de herziening van de REACH-verordening. REACH is de kaderverordening voor alle chemische stoffen en mengsels die in Europa op de markt worden gebracht. De eerste herziening van deze verordening uit 2006 is al diverse keren uitgesteld. De meest recente planning, waarin de herziening eind 2025 was voorzien, zal vermoedelijk niet worden gehaald. De herziening van de REACH-verordening zal waarschijnlijk pas in het tweede kwartaal van 2026 verschijnen.

Inzet Nederland

De Nederlandse inzet is in lijn met het non paper REACH dat het kabinet heeft opgesteld.² Nederland streeft naar meer duidelijkheid over procedures en verantwoordelijkheden, snellere en voorspelbare procedures en minder administratieve lasten, zonder dat dit ten koste gaat van de bescherming van gezondheid en milieu. Daarbij pleit Nederland voor goed op elkaar afgestemde beleidsinstrumenten die innovatie bevorderen, dierproeven beperken en de vrije handel binnen de EU ondersteunen.

Krachtenveld

Een aantal lidstaten heeft het belang bij de Europese Commissie (hierna: Commissie) van zowel versimpeling als modernisering van REACH benadrukt, met het oog op bescherming van mens en milieu. De reden hiervoor is dat de Commissie de REACH-herziening mogelijk uitstelt en er zorg is dat de nadruk te eenzijdig op versimpeling wordt gelegd.

¹ REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals. De Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen

² <https://open.overheid.nl/documenten/dc0af957-3087-40da-8083-646b00ebe73c/file>

Gedachtewisseling Bio-economie strategie

De Commissie zal de nieuwe Bio-economie Strategie presenteren. Tijdens de Milieuraad kunnen lidstaten naar verwachting een eerste reactie geven op de strategie. Deze strategie verschijnt naar verwachting op 25 november 2025. De Kamer ontvangt de Nederlandse beoordeling van deze strategie via het gebruikelijke BNC-fiche.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

Inzet Nederland

Het kabinet heeft afgelopen zomer via een position paper over bio-economie³ zijn inzet met betrekking tot de bio-economie strategie gedeeld met de Commissie. Deze inzet focust op 1) het creëren en beschermen van een afzetmarkt voor biogebaseerde producten, 2) het ondersteunen van boeren en strategische bio(tech)-industrie, en 3) het verhogen van de beschikbaarheid van duurzame biograndstoffen.

Krachtenveld

Naar verwachting zullen de meeste lidstaten de strategie positief ontvangen. Wel benadrukken sommige lidstaten dat een regionale aanpak met betrekking tot bio-economie belangrijk is, terwijl andere lidstaten de nadruk wellicht zullen leggen op één geharmoniseerde strategie.

Gedachtewisseling milieuaspecten MFK

Tijdens de Milieuraad staat er een gedachtewisseling over de milieuaspecten in het nieuw Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2028-2034 geagendeerd. Op 16 juli 2025 is het voorstel van de Commissie voor de nieuwe MFK-begroting gepubliceerd. De verschillende MFK-voorstellen hebben middels het gebruikelijke BNC-fiche een kabinetsappreciatie gekregen.⁴ Met het nieuwe MFK beoogt de Commissie de architectuur en de werking van het MFK te hervormen door het aantal begrotingshoofdstukken te verminderen, fondsen samen te voegen en resultaatgericht begroten toe te passen. Daarnaast wil de Commissie het MFK moderniseren door de begroting meer toe te spitsen op thema's zoals concurrentievermogen, veiligheid en defensie, en asiel en migratie. Om beter met onvoorziene omstandigheden om te kunnen gaan, stelt de Commissie een grotere mate van budgetflexibiliteit voor.

Inzet Nederland

Het kabinet steunt de modernisering en flexibilisering van de EU-begroting zoals voorgesteld door de Commissie, waaronder de samenvoeging van fondsen. Het voorstel van de Commissie gaat daarnaast uit van een stijging van het MFK. Het kabinet is zeer bezorgd over de aanzienlijke impact die het voorstel zal hebben op onze nationale afdrachten. De Nederlandse bijdrage aan de EU dreigt buitensporig te stijgen. Dat is voor het kabinet onacceptabel.

Wat de milieuaspecten betreft onderstreept het kabinet het belang van investeringen in de groene transitie en steunt het minimaal bestedingspercentage van 35% voor klimaat en milieu, als continuering van het huidige beleid. Daarbij benadrukt het kabinet dat er hierbij voldoende aandacht moet zijn voor biodiversiteit. Ook merkt het kabinet op dat de Commissie voorstelt het LIFE⁵-programma als afzonderlijk financieringsinstrument ten behoeve van milieu- en

³ <https://open.overheid.nl/documenten/ce96400b-1558-4189-ad73-12ff97633ca0/file>

⁴ Kamerstuk 21 501-20 Nr. 2268.

⁵ Franse afkorting voor het Europees subsidieprogramma voor natuur-, milieu- en klimaatprojecten

biodiversiteitsbeleid te schrappen. Daarbij is het kabinet van mening dat de middelen die uiteindelijk beschikbaar komen in het MFK in verhouding moeten staan tot de beoogde doelen en eisen die aan de lidstaten worden gesteld. Daarom pleit het kabinet voor voldoende aandacht voor natuurherstel. Ook is er binnen het voorgestelde Europese Concurrentievermogenfonds (ECF) een sterke focus op energie en decarbonisatie. Wat het kabinet betreft is een brede verduurzaming en verschoning van de Europese economie en industrie een cruciaal element voor een toekomstbestendige, circulaire, concurrerende en schone Europese en Nederlandse economie. Tot slot is het belangrijk om de juiste milieunormen vast te stellen, zoals 'Do no significant Harm' (DNSH). Het kabinet erkent het belang van dit principe en ziet dit als continuering van het huidige beleid. Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat bij de implementatie van DNSH rekening wordt gehouden met kenmerken en uitdagingen van de sectoren waarop de kaders van toepassing zijn, evenals de administratieve lasten. Het kabinet wil waken voor een verwatering van het DNSH-principe.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

Krachtenveld

Een groot aantal lidstaten heeft tijdens de Milieuraad in oktober aangegeven voldoende aandacht te willen voor milieuaspecten binnen het MFK en gevraagd om een volwaardige bespreking op de Raad. Een aantal landen zal zorgen uiten over het verdwijnen van het LIFE-programma. De Commissie zal betogen dat de doelen van LIFE zijn opgenomen in de Nationale en Regionale Partnerschap Plannen en het Europese Concurrentievermogen Fonds. Daarnaast zullen naar verwachting meerdere lidstaten vragen om voldoende financiële middelen voor natuur en biodiversiteit.

Raadsconclusies over het milieu in Europa in 2025 en de weg vooruit richting 2030

Tijdens de Milieuraad wenst het Deens Voorzitterschap tot een akkoord te komen over de Raadsconclusies over het "Milieu in Europa in 2025 en de weg vooruit richting 2030". Het Voorzitterschap heeft dit initiatief genomen naar aanleiding van de publicatie van het vijfjaarlijkse rapport over de staat van het Europees milieu⁶ (30 september jl.) door het Europees Milieuagentschap.⁷ De Raadsconclusies bouwen voort op de eerder vastgestelde Raadsconclusies van 8MAP⁸ (juni 2024), en geven richting voor de aankomende EU-voorstellen ten aanzien van circulaire economie en klimaatadaptatie. Deze voorstellen worden in 2026 verwacht.

Inzet Nederland

Het kabinet verwelkomt het initiatief van het Deens Voorzitterschap om Raadsconclusies op te stellen richting de aankomende EU-voorstellen voor circulaire economie en klimaatadaptatie. In het algemeen is de Nederlandse inzet om vast te houden aan de gestelde doelen in de Raadsconclusies 8MAP. De doelen

⁶ Europees Milieuagentschap. 2025. Europe's environment and climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability. Beschikbaar via: [Europe's environment and climate: knowledge for resilience, prosperity and sustainability | Europe's environment 2025 \(EEA\)](https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11326-2024-INIT/en/pdf).

⁷ Het rapport van het Europees Milieuagentschap biedt wetenschappelijk onderbouwde inzichten over de uitdagingen op het gebied van o.a. klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, en lucht- en waterverontreiniging. Het rapport geeft een duidelijk beeld dat de EU en haar lidstaten momenteel al veel hebben gedaan, alleen nog niet op koers ligt om haar milieudoelenstellingen te halen, zoals beschreven in het Achtste Milieuactieprogramma (8MAP).

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11326-2024-INIT/en/pdf>

in deze Raadsconclusies zijn nog steeds relevant voor de EU-agenda voor milieuwetgeving. De huidige Raadsconclusies bieden de kans om extra richting te geven over het bereiken van deze doelen. Daarin vormt het Nederlandse non-paper voor de Milieumobiliteit een basis voor de Nederlandse inzet tijdens de Milieuraad, waarin onder meer wordt benoemd dat milieuwetgeving een katalysator moet zijn voor innovatie.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

De Nederlandse inzet op het gebied van circulaire economie is om de Raadsconclusies zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij het Nederlandse non-paper over de Circular Economy Act (CEA), waarover de Kamer recentelijk is geïnformeerd.⁹ Hierin pleit Nederland onder meer voor het voortzetten van Europees productbeleid, een herziening van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en de afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)-richtlijn. Ook pleit Nederland voor het creëren van een gelijk Europees en mondiaal speelveld en harmonisering en uitbreiding van het systeem van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).

Ook voor klimaatadaptatie geldt dat de Nederlandse inzet is om dichtbij eerdere EU-standpunten te blijven, zoals weergegeven in de BNC-fiches m.b.t. de Mededeling beheersing van klimaatrisico's (2024)¹⁰ en de Mededeling EU Klimaatadaptatiestrategie (2021)¹¹. Daarnaast is het voor het kabinet van belang dat het betrekken van sectoren bij klimaatadaptatie benadrukt wordt in de Raadsconclusies, evenals dat de aankomende voorstellen leiden tot nieuwe mogelijkheden voor het bedrijfsleven. Daarnaast is het van belang dat de Commissie bij nieuwe voorstellen aandacht blijft houden voor subsidiariteit en proportionaliteit bij nieuwe voorstellen. Ten slotte vindt het kabinet dat ook voor klimaatadaptatie gekeken moet worden naar het verbeteren en bevorderen van effectieve implementatie, in lijn met eerder vastgestelde BNC-fiche¹² en Raadsconclusies¹³ ten aanzien van waterweerbaarheid.

Krachtenveld

Momenteel is er vanuit lidstaten brede steun voor het aannemen van de Raadsconclusies, waarbij ook gekeken wordt naar welke onderdelen van de Raadsconclusies 8MAP benut kunnen worden. Vrijwel alle lidstaten kunnen zich in huidige Raadsconclusies herkennen. Daarmee is de verwachting dat er tijdens deze Milieuraad een akkoord zal worden bereikt op de Raadsconclusies.

Annual progress report on simplification, Implementation and Enforcement

Tijdens de Milieuraad geeft de Commissie naar verwachting een presentatie over het Annual Progress Report on Simplification, Implementation and Enforcement.¹⁴ Dit voortgangsrapport brengt in kaart hoe EU-regelgeving in het milieudomein momenteel wordt uitgevoerd in de EU, waar de uitdagingen het grootst zijn en welke initiatieven bijdragen aan meer efficiëntie. Het document sluit aan bij het bredere EU-programma voor Better Regulation en geeft een overzicht van stappen

⁹ <https://open.overheid.nl/documenten/7c656f9d-d43f-4533-8732-6d57a0f36b1c/file>

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 22 112, nr. 3930.

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 22 112, nr. 3076.

¹² <https://open.overheid.nl/documenten/e7b3f778-4e34-417e-8ed7-2ed23fd92c8c/file>

¹³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13877-2025-INIT/en/pdf>

¹⁴ Europese Commissie. 2025. Annual Progress Report on Simplification, Implementation and Enforcement. Beschikbaar via: https://commission.europa.eu/document/download/92959744-a509-4e32-a30c-37b2b2b494d3_en?filename=TZITZIKOSTAS_SPI_2025_55_EN.pdf

richting regeldrukvermindering en modernisering van administratieve processen. Het Voorzitterschap zal de lidstaten uitnodigen hierop te reflecteren.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

De Commissie onderstreept dat EU milieubeleid en -wetgeving bijdragen aan de welvaart, het concurrentievermogen en de veiligheid van de EU. Ook benadrukt de Commissie dat dit beleid essentieel is voor het bereiken van duurzame ontwikkeling en het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Europeanen. De Commissie benadrukt echter dat er uitdagingen zijn op het gebied van niet-uniforme implementatie van wetgeving in de EU wat tot meer kosten voor de Europese economie leidt. Daarom wordt door de Commissie ingezet op simplificatie en stroomlijning van milieuwetgeving (via de milieu omnibus), om zo mogelijkheden te benutten om innovatie te bevorderen, het concurrentievermogen van de EU te vergroten en economische veerkracht te creëren – met behoud van bestaande doelen.

Kenmerk
IENW/BSK-2025/285848

Inzet Nederland

Het kabinet verwelkomt dat de Commissie actief inzet op het vereenvoudigen van regelgeving en het terugdringen van regeldruk, met behoud van bestaande doelstellingen. Daarnaast waardeert het kabinet dat de voortgang hiervan wordt gevolgd via periodieke voortgangs- en overzichtsrapportages.

Krachtenveld

De Commissie heeft in haar huidige mandaat voorgenomen om de regeldruk voor het bedrijfsleven te verminderen door EU-wetgeving te vereenvoudigen, vooral voor het midden- en kleinbedrijf. De Commissie heeft dit voornemen gekoppeld aan haar competitiviteitsagenda. In het algemeen verwelkomen lidstaten de inzet van de Commissie op simplificatie van regelgeving, zonder afbreuk te doen aan bestaande doelstellingen.

Non-paper Milieuomnibus

Op 3 december 2025 wordt de publicatie van de Milieuomnibus verwacht. De Commissie beoogt hiermee specifieke EU-milieuwetgeving te vereenvoudigen en te stroomlijnen, om zodoende administratieve lasten te verlagen en het concurrentievermogen te verhogen. Dit alles met behoud van de bestaande milieudoelen. De Milieuomnibus richt zich specifiek op milieuwetgeving ten aanzien van circulaire economie, afvalmanagement, industriële emissies, uitgebreide productenverantwoordelijkheid, en de Richtlijn Milieueffectenrapportage. Na publicatie van het voorstel is pas duidelijk hoe de Commissie versimpeling binnen deze beleidsterreinen wil realiseren. De Kamer ontvangt een beoordeling van dit voorstel via het gebruikelijke BNC-fiche.

Nederland is voorstander van het versterken van het concurrentievermogen en ziet dat milieubeleid een belangrijke stimulans is om de groene en digitale transitie te realiseren. Nederland heeft daarom vroegtijdig ingezet op beïnvloeding van het voorstel voor een Milieuomnibus, om te zorgen dat het voorstel werkelijk bijdraagt aan een competitieve en schone economie door administratieve complexiteit te verminderen met behoud van milieubescherming. De Nederlandse inzet is uiteengezet in een non-paper, dat op 5 september jl. is vastgesteld in de Ministerraad en is bijgevoegd bij deze geannoteerde agenda. In de bijlage van het non-paper zijn door het kabinet voorstellen opgenomen voor versimpeling in relatie tot deze milieuomnibus. Het is nog niet duidelijk of het Voorzitterschap voornemens is de Milieuomnibus te agenderen tijdens deze Milieuraad.

NL Non-Paper on the Environment Omnibus

The Netherlands places great importance on making EU laws more effective and creating a regulatory environment where businesses can flourish, while preserving the objectives of EU legislation. Through different omnibuses, the Commission intends to identify legislative areas with significant potential for simplifying administrative tasks. As was mentioned in the EU Competitiveness Compass, reducing regulatory burdens is an important element for our competitiveness, economic strength and prosperity. Therefore, the Netherlands supports the screening of environmental laws to identify areas with significant potential for simplifying administrative tasks.

The European Green Deal and Zero Pollution Action Plan establish our framework for environmental objectives.¹ The Netherlands remains committed to these objectives since these reflect our environmental responsibilities and our economic competitiveness in a rapidly changing global landscape, enhancing our leading position on these domains. In view of the above, the Netherlands has identified some key elements for the future Environment Omnibus.

Economic Considerations for Future-Oriented Business Investment

From an economic perspective, the green agenda drives industries to build clean and sustainable business models that are both resilient during economic hardship and ensure profitability for the future. Industries require stable long-term policymaking and clear goals to make sound investments and shift their business models towards these transitions.

- **Investment Certainty:** Businesses invest for the long term and need stable conditions to reach established targets.
- **Regulatory Predictability:** Delays in environmental action and investment can result in governments and businesses being saddled with stranded assets and uncompetitive, outmoded forms of production when change inevitably comes.² Early and consistent action provides competitive advantages and reduces transition costs.
- **Innovation Drivers:** Environmental regulations can serve as innovation catalysts, driving technological advancement and creating new market opportunities. Companies that adapt early to environmental standards can become market leaders in emerging green technologies.
- **Economic Benefits for green production:** Environmental standards and measures create fair competition and economic opportunities across sectors. For example, recyclers are currently unable to compete with virgin plastic producers who do not internalise their environmental costs.³ Circular economy measures level the playing field by ensuring that environmental impacts are properly reflected in market prices, simultaneously benefiting the environment, supporting innovative recycling businesses, and strengthening economic competitiveness.⁴ Consequently, a level playing field both in the EU and worldwide – while respecting the EU's obligations – creates a stronger green competitive industry.
- **Reporting requirements:** Policy goals should be attained more effectively without causing avoidable costs to businesses, public administrations and the public. This will ensure that environmental policies are faster, easier and cost-effective to implement, resulting in environmental objectives to be achieved. Reporting and monitoring requirements should be scrutinised whether all of them fit the intended purpose, ensuring the right balance between administrative burdens for businesses and policy-effectiveness. Moreover, the fragmented regulatory landscape, with the accumulation of rules and procedures, should be harmonised to ensure coherence and effective implementation.

Societal Costs of an Unhealthy Living Environment

From a societal perspective, environmental standards are essential to protect citizens and their surroundings. These standards are supported by robust scientific research and rooted in multilateral agreements. The consequences of environmental degradation on human health are substantial and well-documented:

- **Health Impact:** In 2022, air pollution contributed to approximately 269,000 premature deaths in the EU-27 from exposure to fine particulate matter (PM2.5), 48,000 deaths from

¹ European Commission. (2021). *Zero Pollution Action Plan*. https://environment.ec.europa.eu/strategy/zero-pollution-action-plan_en

² Sustainability Science. (2021). *The costs and benefits of environmental sustainability*.

³ Renewi. (2024). Without recycling companies, there is no (circular) economy. Available at: <https://www.renewi.com/en/about-us/news-and-media/news/without-recycling-companies-there-is-no-circular-economy>

⁴ European Commission. (2020). *Circular Economy Action Plan*. https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

nitrogen dioxide (NO₂), and 24,000 deaths from ozone (O₃) exposure.⁵ These figures represent not only human tragedy but also significant economic costs to our healthcare systems and productivity losses.

- **Economic Burden:** External costs caused by air pollution, while decreasing by nearly 35% over the last decade, still impose substantial economic burdens on European society.⁶ Weather- and climate-related extremes have caused economic losses estimated at EUR 738 billion during 1980-2023 in the European Union, with over EUR 162 billion (22%) occurring between 2021 and 2023 alone.⁷

Taking responsibility for protecting the living environment of our citizens is not only a moral imperative but also an economic necessity.

The Environment Omnibus: Principles and Conditions

Consequently, deviating from our environmental objectives will ultimately cost society enormously, both in financial terms and in public health outcomes. Therefore, maintaining and advancing our environmental work are preconditions for a thriving European economy and society. For environmental legislation related to this omnibus (i.e., waste management, industrial emissions and circular economy), this means the following:

- **Legislative Coordination:** The Netherlands notes that several upcoming legislative initiatives have the potential to significantly reduce regulatory complexity. Simplification should be reached through these upcoming initiatives, as this would provide a more comprehensive and coherent approach. In this respect, the Netherlands specifically notes the upcoming REACH revision and the Circular Economy Act.
- **Focus on Administrative Efficiency:** The omnibus proposal should not be an end in itself, but rather a means toward reaching our well-considered (environmental) goals. The upcoming proposal should support industry in achieving our existing environmental standards by focusing on reducing administrative and bureaucratic burdens, streamlining procedures, and improving implementation efficiency. These simplifications should count for all actors.
- **Implementation Approach:** Policy is an enabler for transitions. The Netherlands sees merit in maintaining a forward-looking approach, especially given that recent environmental legislation has been established after thorough processes in which regulatory, economic and environmental impacts have been carefully weighed against each other. The proposal must support the level of environmental protection currently provided by existing legislation.
- **Better Regulation and National Flexibility:** Improving regulatory quality is essential. The proposal should support Member States to address specific national circumstances⁸ while maintaining harmonised environmental outcomes across the EU to maintain a level playing field. For the Netherlands, national circumstances include high population density and an open, interconnected industry and economy within Europe.
- **Data-driven policy:** New policy and policy change should be based on extensive and comprehensive impact assessments to ensure these are proportional and have no unintended side effects. Monitoring is key for analysing the effectiveness of our policy measures and environmental standards. Additionally, any modifications must be grounded in the latest scientific evidence and align with the best practices. This also supports the EU's ambition in the digital transition.
- **Stakeholder Engagement:** Comprehensive consultation with all relevant stakeholders, including civil society, business, and scientific communities, must inform the development process.

The Environment Omnibus – on circular economy, industrial emissions, and environmental impact assessments – that meets the conditions outlined above will contribute to a competitive and green economy, by reducing administrative complexity without compromising environmental protection. Our approach should balance the urgent need for environmental protection with the practical requirements of implementation, ensuring that Europe remains a global leader in environmental standards while contributing to economic competitiveness and social cohesion.

⁵ European Environment Agency. (2024). *Harm to human health from air pollution in Europe: burden of disease status, 2024*. EEA Briefing no. 21/2024.

⁶ European Environment Agency. (2024). *The costs to health and the environment from industrial air pollution in Europe – 2024 update*.

⁷ European Environment Agency. (2024). *Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe*.

⁸ In the "NL proposal for better regulation in times of transition", the Netherlands proposed areas of improvement for the better regulation agenda.

Appendix – Call for Evidence – Scope Environment Omnibus

Following the scope of the Call for Evidence for the Environment Omnibus, the Netherlands sees a few specific cases where simplification could be of merit:

1. Circular economy

- Streamline reporting in order to limit the reporting requests at different moments in time but on similar themes, especially where reporting is done in different formats. Also, limit reporting to only those things that are really necessary to test the extent to which targets are met.
 - For example, for reporting on own resources on non-recycled plastic packaging waste, the deadline of July 31st applies. For packaging (which includes plastics), the reporting deadline is the 30th of June. With different preconditions, it is therefore required to report twice within a month on what is essentially the same thing. And differences in reporting systematics can optically cause differences in reporting, which leads to questions.
 - As a general rule, more detailed questions result in less comparable results between Member States, because of differences in practices, methods and observations between Member States.
 - The reports to the Commission are meant to demonstrate that we, as a Member State, are meeting the set targets. From that perspective, it is logical to provide insight into the numbers to a certain level of detail. However, experience in recent years shows that the Commission sometimes asks for more detail than is required by the relevant directive/regulation.
- Critically review the reporting process using the quality reports. Identify what truly needs to be done, and learn from positive experiences in packaging.
 - All reports are provided with a quality report. This is an indication of how the data was collected and what was used. In essence, this is of course beneficial and probably necessary to assess quality of the data. However, experience shows that here, too, a high level of granularity is asked for. Also, because the quality report is integrated in the reporting format, whenever a new format is introduced, Member States have to start from scratch.
 - A step forward is that which has recently been done in packaging. There, this quality report has been separated from the annual reporting, which makes it easier to effectively produce a readable quality report.

2. Industrial Emissions Directive

- In order to diminish the administrative burden of both companies and competent authorities, it would be advisable to keep a log(book) instead of immediately informing the competent authorities after each breach of a permit. Thus Article 8 on non-compliance of the IED could be rewritten as:
 - 2. In the event of a breach of the permit conditions, Member States shall ensure that:*
 - (a) the operator immediately adds an entry into a log(book), that will be available at the request of the permitting authority and will be presented to the permitting authority at least once a year;*
 - (b) in case of an unusual incident the operator immediately informs the competent authority;*
 - (c) the operator immediately takes the measures necessary to ensure that compliance is restored within the shortest possible time; and,*
 - (d) the competent authority requires the operator to take any appropriate complementary measures that the competent authority considers necessary to restore compliance.*

3. Extended Producer Responsibility

- The Netherlands welcomes the Commission's initiative to reduce administrative burden in the area of extended producer responsibility (EPR) and emphasises that this initiative must not undermine the environmental objectives pursued by EPR.
 - We see opportunities to reduce administrative burden specifically in the further harmonisation and facilitation of EPR reporting, for example by using EU-wide harmonised formats and reporting deadlines. In this area, we also support the

Commission to further develop the idea of a one-stop-shop platform for EPR, fully taking into account possible consequences for supervision and enforcement by Member States.

- The call for evidence further mentions harmonisation of the provisions for authorised representatives for EPR. The Netherlands asks the Commission to research the possibility of using registration and authorisation processes in EPR to replace the need for the authorised representative role, taking into account the need and use for authorised representatives in other policy fields (e.g., product safety).
- We call for a coherent approach that provides stable policy choices. This can be done by addressing EPR as part of the Circular Economy Act, where the issue can be considered in the wider context, rather than in an omnibus that focusses exclusively on simplification.

4. Environmental Impact Assessments

The Netherlands calls for coherent policy-making in across policy areas and reduce policy fragmentation, to prevent cross-referencing complexity.

- Cross-referencing complexity undermines regulatory clarity: While individual regulations may contain necessary provisions, the practice of embedding exceptions and modifications to one regulation within another regulation creates a fragmented regulatory landscape. This obscures the true scope (practitioners must cross-reference multiple instruments to understand a single obligation) and requirements of environmental law, potentially undermining compliance and effective implementation.
 - Concrete example EIA requirements: Renewable energy projects in Renewable Acceleration Areas (RAAs) are exempted from Environmental Impact Assessment requirements under the EIA Directive (2011/92/EU), but this exemption is located in RED III rather than the EIA Directive itself, obscuring the true scope of EIA obligations.
 - Implementation challenges for stakeholders: Legal practitioners, businesses, and Member States face increased compliance costs and risks due to scattered provisions across multiple legislative instruments, potentially leading to inconsistent transposition and unintentional non-compliance.
 - Recommendation for regulatory consolidation: The Commission should consider minimising cross-references between regulations and consolidating subject-specific provisions (such as all EIA-related rules) into coherent, self-contained instruments to improve accessibility and implementation effectiveness.
- Quality over quantity concern: Our analysis confirms that the NZIA contains no 'redundant' EIA rules - the issue is not excessive regulation but poor regulatory organisation that makes necessary provisions difficult to locate and understand.
- Legislative coordination: The Netherlands asks the Commission to discuss the input for the Call for Evidence in the designated expert group, ensuring policy quality.
- Efficiency without compromising environmental goals: Clearer and more consistent guidance⁹ could reduce administrative burden while ensuring environmental objectives are met through more targeted and effective assessments. Potential improvements to current guidance:
 - The Commission could conduct an inventory to identify areas where guidance updates are needed.
 - The Commission could develop comprehensive guidance that makes cross-references clear and accessible. This would also assist when creating exceptions for new topics by allowing practitioners to identify existing relevant precedents. Thus, avoiding the need to reinvent solutions each time and ensuring greater clarity for practitioners.

⁹ Overview of EIA-guidance: [Environmental Impact Assessment - European Commission](#)

TER BESLISSING

Datum

14 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/283852

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Internationaal
Afd. F

Beslistermijn

19 november 2025

Bijlage(n)

3

Aan

Minister en Staatssecretaris

nota

Geannoteerde agenda Milieuraad van 16 december 2025

Aanleiding

Op dinsdag 16 december vindt de Milieuraad onder het Deens voorzitterschap plaats in Brussel. Voorafgaand vindt op 27 november een commissiedebat plaats met de Tweede Kamer. Bijgevoegd treft u de geannoteerde agenda (GA) richting de Eerste en Tweede Kamer aan.

Ook sturen wij met de kamerbrieven het non paper Milieumnibus mee waar de staatssecretaris akkoord op heeft gegeven¹ en waarmee is ingestemd in de ministerraad van 5 september jl.

De staatssecretaris heeft aangegeven deel te nemen aan de Milieuraad. Op de avond voorafgaand van de Milieuraad (15 december 2025) organiseert België het REACH-up diner, waarvoor de staatssecretaris geadviseerd wordt om deel te nemen. Op dit moment is nog geen agenda bekend. De staatssecretaris wordt hier later nader over geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

U wordt beiden geadviseerd om:

- 1) Akkoord te gaan met de inhoud van de GA op de voor uw portefeuille relevante onderdelen, zoals aangegeven in de Kamerbrief;
 - Staatssecretaris (rood gearceerd): 1) Gedachtewisseling REACH, 2) gedachtewisseling Bio-economy strategy, 3) gedachtewisseling milieuaspecten MFK, 4) Raadsconclusies over het milieu in Europa in 2025 en de weg vooruit richting 2030 (onderdeel circulaire economie), 5) presentatie van de jaarlijkse voortgangsrapportage over Simplificatie, Implementatie en Handhaving, 6) terugkoppeling van recente internationale bijeenkomsten (zie Any Other Business (AOB)-punten).
 - Minister (blauw gearceerd): Raadsconclusies over het milieu in Europa in 2025 en de weg vooruit richting 2030 (onderdeel Klimaatadaptatie)
- 2) Staatssecretaris: Akkoord te gaan met kamerbrieven voor de Eerste en Tweede Kamer, deze te ondertekenen en verzenden.
- 3) Minister: Akkoord te gaan met kamerbrieven voor de Eerste en Tweede Kamer, en deze mede namens u te verzenden.
- 4) Staatssecretaris: Akkoord te gaan met het verzenden van het non-paper Milieumnibus.

¹ RONDZENDMAP-2025/9505

- 5) Staatssecretaris: Akkoord te gaan met deelname van het REACH-up diner de avond voorafgaand aan de Milieuraad op 15 december 2025.

Beslistermijn

De GA dient uiterlijk 20 november aan de Kamers toegestuurd te worden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

N.v.t.

Toelichting

Milieuraad

De avond van 15 december, voorafgaand aan de Milieuraad, zal België een REACH-up diner organiseren. Tijdens de vorige Milieuraad van 21 oktober heeft de staatssecretaris het REACH-up diner georganiseerd en voorgezeten. Indien de staatssecretaris deel zal nemen, volgt het dossier voor het REACH-up diner tegelijk met het Raadsdossier.

Tevens wordt er op de ochtend van de Milieuraad vaak een *Green Growth Group* ontbijt georganiseerd, waar verschillende klimaatministers aan deelnemen. Indien dit georganiseerd wordt, wordt de staatssecretaris geadviseerd deel te nemen. Hierover volgt nadere informatie.

In aanloop naar de Milieuraad zal een vooroverleg met de staatssecretaris worden ingepland om het dossier door te nemen.

De volgende onderwerpen staan op de voorlopige agenda:

- 1) *Gedachtewisseling over de REACH herziening*: Het kabinet heeft haar positie via het nonpaper vastgesteld en zal in lijn hiermee reageren. Nederland roept op tot modernisering en simplificatie, met het oog op goede bescherming van gezondheid en milieu.
- 2) *Gedachtewisseling Bio-economy strategy*: Het kabinet heeft via een position paper zijn inzet gedeeld met de Commissie en zal in lijn hiermee reageren op de voorgestelde Strategie. Deze inzet focust op 1) het creëren en beschermen van een afzetmarkt voor biogebaseerde producten, 2) het ondersteunen van boeren en strategische bio(tech)-industrie, en 3) het verhogen van de beschikbaarheid van duurzame biograndstoffen.
- 3) *Gedachtewisseling MFK en milieu*: het kabinet heeft ernstige zorgen over de hoogte van de voorgestelde Europese begroting en vindt de stijging niet acceptabel. Een ander onderdeel is de flexibilisering en modernisering van de Europese begroting. Deze heeft geen gevolgen voor de hoogte van de Nederlandse afdracht of de Rijksbegroting en wordt gesteund door het kabinet. Binnen de doelstellingen voor milieu vraagt het kabinet ook aandacht voor circulaire economie, natuur en biodiversiteit.
- 4) *Raadsconclusies circulaire economie en klimaatadaptatie*: Het kabinet verwelkomt het Deens initiatief om Raadsconclusies op te stellen voor circulaire economie en klimaatadaptatie richting de aankomende EU-voorstellen. Voor circulaire economie is de Nederlandse inzet om de Raadsconclusies zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij het Nederlandse non-paper over de Circulaire Economy Act (CEA). Voor klimaatadaptatie is de Nederlandse inzet om dichtbij de eerdere Nederlandse standpunten te blijven, zoals weergegeven in de BNC-fiches m.b.t. de Mededeling beheersing van klimaatrisico's uit 2024 en de Mededeling EU Klimaatadaptatiestrategie uit 2021. Ook zet Nederland in op het betrekken

Datum

14 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/283852

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Internationaal
Afd. F

Aan

Minister en Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

van sectoren en dat de voorstellen leiden tot nieuwe mogelijkheden voor het bedrijfsleven. In lijn met eerder vastgestelde BNC-fiche en Raadsconclusie t.a.v. Waterweerbaarheid is het belangrijk dat ook voor klimaatadaptatie gekeken wordt het verbeteren en bevorderen van effectieve implementatie.

- 5) *Jaarlijks voortgangsrapportage over Simplificatie, Implementatie en Handhaving*: het kabinet verwelkomt dat de Commissie actief inzet op het vereenvoudigen van regelgeving en het terugdringen van regeldruk, met behoud van bestaande doelstellingen.
- 6) *AOB punten*: De Commissie zal een terugkoppeling geven over 1) de 6e Conferentie van de Partijen bij het Verdrag van Minamata inzake kwik (COP 6), 2) de 30e Conferentie van de Partijen (COP 30) bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC), 3) de 8e vergadering van de partijen bij het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (MOP 8), 4) de 20e vergadering van de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES CoP20), 5) de zevende zitting van de Milieuvergadering van de Verenigde Naties (UNEA-7) en 6) het werkprogramma van het aankomend Voorzitterschap, Cyprus.

Datum

14 november 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/283852

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Internationaal
Afd. F

Aan

Minister en Staatssecretaris

Bijlage(n)

3

Non paper Milieuomnibus

Samen met de geannoteerde agenda wordt het Nederlandse non-paper voor de Milieuomnibus aan de Kamers toegestuurd. Dit nonpaper is op 5 september jl. vastgesteld in de ministerraad.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Tweede Kamerbrief geannoteerde agenda Milieuraad 16 december 2025	Kamerbrief met de geannoteerde agenda.
03	Eerste Kamerbrief geannoteerde agenda Milieuraad 16 december 2025	Afschrift van de Tweede Kamerbrief.
04	Non-paper Milieuomnibus	Nederlandse inzet voor de Milieuomnibus